

Jaargang 6, 2002 nr. 3

Klaaiklüten

Nijsbrieffan de Stifting ArgHis

Herberch yn it sintrum fan Easterwierum. It is in illustraasje by it artikel fan Theo Kuipers oer in Easterwierumer Freonerûnte yn 1870 (sjoch side 22/23).

Wurd foarôf

COLOFON

Klaaikluten verschijnt enkele malen per jaar en wordt uitgegeven door de
Stifting ARGEOLOGYSK-HISTOARYSKE RUNTE
Littenseradiel

Stifting ArgHis

Correspondentieadres:
J. Scheffer De Terp 11, 8831 ZG Winsum (Fr.)

Bestuur:

S.Fopma	voorzitter
J. Scheffer	secretaris
J. Kersbergen	penningmeester
Ph. H. Breuker	werkgroep Historie
Th. Kuipers	werkgroep Historie
D.E. de Hoop	werkgroep Archeologie

Redactie Klaaikluten: Ph. H. Breuker
Th. Kuipers

Vormgeving en opmaak: F.J. Sieperda,
De Finne 20,
9022 AZ Mantgum
frit_siep@hotmail.com

Correspondentieadres: Ph. Breuker, Singel 1,
8635 MK Boazum
Th. Kuipers, De Ponge 4,
9022 BA Mantgum
e-mail: tkdeponce@planet.nl

Wy hawwe ús doel wer helle: dit is it tredde nûmer fan dit jier. Wy hoopje mei jim meiwurking ek takom jier wer trije nûmers út te bringen. Dan is it it Jier fan de pleats (wer binne tsjintwurdich gjin jierren fan?), en dêrom wolle wy dan yn ien fan de nûmers omtinken jaan aan de pleatsen as gebouwen. Witte jim sels of witte jim in oar dy't wat wit fan de skiednis fan in pleats yn Littenseradiel dat noch net publisearre is, dan sille wy it graach opnimme. Sa binne der miskyn hjir of dêr wol bestekken oerlevere. Ek de hiemen telle mei, en fansels ek de pleats as bedriuw. En net de ferjitten de arbeidershuizen, foaral ek dy yn it fjild by de pleats. Op Hesens stiet noch ien, mar folle binne der net mear en hawwe der yn de Greidhoeke trouwens ek noait west. Dit nûmer jout wer in pear stikken oer huzen of hiemen. Twa geane oant yn de Midsieuwen werom, de tredde lit sjen dat ek in jong hûs in nijsgririge skiednis ha kin. Oare stikken geane oer grêfstiennen (jim witte dat Tresoar beskriuwingen fan âlde stiennen hat?), oer oantinkens fan in dûmnyssdochter (wol aktueel, no't ommers krek in dei fan dûmnyssbern holden is), oer famylje dy't hjir eerder wenne en oer in doarpssosiëtit.

Dat lêste is dus in stikje ferieningslibben. Is der net ris ien dy't ek wat oer in feriening skriuwe wol? Miskyn lizze hjir of dêr noch wol nijsgririge notuleboeken dy't noait in mins mear sjoen hat?

Wy hoopje dat der wer wat fan jim gading by is en tankje de meidoggers foar har ynstjoeringen, de bekenden likegoed as de beide nije!

De redaksje

It hiem fan Singel 1 te Boazum: **in stinswier**

Philippus Breuker

Alde tiden binne yn hiemen, huzen, paden, beamwâlen en neam mar op noch faak bewarre, mar men moat leare om se troch de feroaringen fan letter tiden hinne noch te sjen. Soms is it lykwols of fielt men de âldheid. Dan is der noch in soad fan in eardere sitewaasje bewarre. Der moat dan net folle byboud wêze en likemin moat der folle feroare wêze oan it berin fan de perselen en de wegen. Wa't foar sokke dingen ien kear each kriegen hat, kin noch in soad fan earder weromfine.

S'a'n gefal dat it jin maklik makke wurdt, is de sitewaasje om Singel 1 te Boazum hinne dêr't ús hûs en hiem hinne, justjes eastlik achter de tsjerke. Winliken lizze de perselen dêr der noch sa hinne as yn de Midsieuwen, ek al is ien dan tige útgroeven en no wetter. Dat wie oant 1914 terp, krekt lykas it tsjerkhôf aan de noard- en it pastoryhiem aan de súdkant fan dat útgroeven stik. Om dat part fan de terp hinne, dat fanâlds it heechste fan dy terp wie, mar dat no dus wetter is, lei earder in djippe grêft en dêr stie in pleats op. Troch ûndersyk kin men gewaar wurde dat it it stee fan de Boazumer Jongama's west hat en dat it Hoekens hjiitte.

Oant yn it begin fan de sechstjinde ieu hawwe der Walta's wenne, neisaten fan de eardere Jongama's. In oare takke fan dy Jongama's gong om 1450 hinne nei Raerd ta (wêr't no it Raerder bosk is) en noch wer in oaren boude foar't neist ek om dyselde tiid hinne in stins súdwestlik fan Boazum yn de greide. De takke op Hoekens stoar om 1530 hinne út en sa kaam de pleats dêre yn gebrûk by boeren. Mar Hoekens moat dus it âlde stee fan de Jongama's west hawwe. Dat komt ek út: de pleatslike adel siet faak fuort neist de

tsjerke, dat wie net allinnich sa yn Boazum, mar eins oeral, en – sa kin men deroan tafoegje- dy hie dy faak de tsjerke ek stichte.

Tsjin dat hege hiem fan de Jongama's op de terp lei eastlik it hiem dêr't wy sùnt 1970 wenje. Dat wie fanâlds ek fan de Jongama's, mar yn 1461 skonken se it mei lân dat se ta in nije pleats út eigen besit los makken, oan de tsjerke. Dat besit lei noardlik fan de tsjerke, oan wjerskanten fan de wei nei it spoar. Ik lit no de beweningsskiednis fan dy pleats hjir fierder gewurde, hoe nijs gjirrich dy foaraal yn de earste ieuwen ek west hat, mar wol noch al sizze dat yn de lette santjinde ieu dy pleats ophold as sadanich te bestean, omdat de tsjerke doe it lân los begong te ferhieren. Sùnt bleau der op it hiem allinnich in wenhûs oer. It is om 1850 hinne fierhinne nij opboud, mar yn binnenmuorren en wetterputten ûnder de keamersflierren sitte noch âlde restanten, dy't miskyn wol oant de sechstjinde ieu werom geane of noch âlder binne. Der waard earder net sa gau wat fuortdien.

Wat net feroare is, is it hiem, ôfsjoen dan fan in lytse ferlizzing yn it jier 2000 fan de eastlike hiemssleat, doe't yn lânynrjochtingsferbân it paad ferhurde waard dat der omhinne rint,. Alhielendal om it hiem hinne rint in sleat. Alhielendal om it hiem hinne rint in sleat. It hiem leit tsjin de terp oan, sa't ik al sei. It is sels ek heech en doe't ik

my yndertiid, doe't wy der kamen te wenjen, ôffrege wat de skiednis derfan west hawwe koe, tocht ik earst aan de moogklikheid dat it in part fan dy terp wie. It probleem wie dan lykwols dat it net nei dy eardere terp (no dus wetter) ta omheech rûn, mar just wer ôfrûn. It is nammentlik sa dat dat hiem út it midden wei nei alle kanten ta delrint. It is dus wat men neamt in pôle.

Oare pôlen binne dêr net, dat doe't ik dat ien kear yn 'e gaten hie, begong ik te tinken dat dat hiem in stinsekopleks foarme hat mei it hiem fan de Jongama's dertsjinoan. Sokke kompleksen fan twa pôlen binne nammentlik hiel karakteristyk foar in stinsitewaasje. Op de iene pôle stie dan op in hege wier de stins en op de oare de pleats. Sa'n sitewaasje is noch moai te sjen aan de Sânwei ûnder Menaam.

Underwilens wie my ek opfallen hoe't it heechste punt fan ús hiem net yn 'e midden leit, mar wat fansiden oan ien kant, en dat it in vrij flak plato fan sa'n fyftjin oant tweintich meter yn trochsnee is. Doe gong my wer in ljocht op: dat 'plato' wie in ôfgroeuen wier! Sá kaam it dus dat der

douwestien yn de grûn siet: dat moasten restanten fan de stins wêze dy't der ea stien hie.

Stinzen waarden boud fan 1150 sawat ôf oant 1300 ta. As it net âlder is, sille de Jongama's ús hiem mei syn grêften en wier dus om 1200 hinne makke hawwe. It paad dat der oan noard- en eastkant om hinne rint, is doe miskyn ek wol oanlein, of leaver: omlein, want dat der foar 1200 ek al in paad nei de healannen fier nei it noarden ta west hawwe moat, is fansels wol wis, en dat soe hjir doe ek al lâns rûn hawwe kinne.

Tusken paad en hiem kaam beamguod, mooglik fuort al opgeand hout lykas no foar in part noch en in hage foar in oar part. Dy hage, sa koe ik oan it doe justjes ferlizzen fan in part fan it paad sjen, moast der yn 1858 al west hawwe, en doe't ik dat wist en boppedat oan de tsjûke stobben yn dy hage tocht, begriep ik dat er dan likegoed noch wolris oardelieu âlder wêze koe, en nochris sa âld miskyn wol en nochris. Want wêrom soenen âlde hagen net ivich bestean kinne, har hieltyd wer ferjongjend? En, sa tocht ik fierder, wêrom soenen de beammen by de reed en by de sleat lâns dan ek gjin jonge leaten fan hiel âlde eardere

beammen wêze kinne?
Noait by stilstien dat hagen en beamwâlen sa âld wêze kinne? Ik kin wol plakken dêr't al yn omtrint gjin oardelieu mear in hiem is, mar dêr't noch altyd wylgen út 'e wâl opsigte en ik wit sûnt ik dy hage fan ús mei oare eagen sjoch, ek wol einen hage op plakken dy't al lang gjin grins mear binne en dy't der dochs (mei hele tsjûke stobben) noch altyd steane. Jim ek?
Hâld se yn eare. Ik woe foar uzes yn 1970 in berberishage yn 't plak ha, dat wie doe moade, mar it is gelokkich safier net kommen.

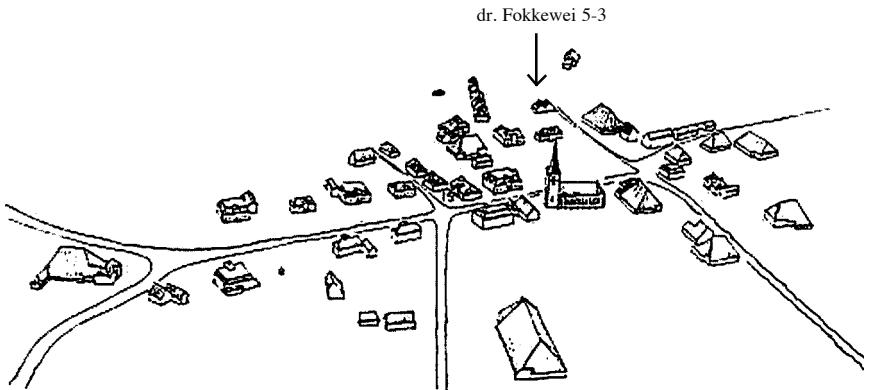

De geschiedenis van Dokter Fokkewei 5

Pieter Soeteman

De grond waarop tegenwoordig het huisje met adres Dokter Fokkewei 5 staat kwam op 4 augustus 1905 in handen van Doeke Klazes Meintema (ontwerper van Dokter Fokkewei 1, het huis van de familie Zwaagstra), een bouwkundige die gestudeerd had in Delft. In leven was hij opzichter in dienst van de gemeente Mantgum. Doeke Klazes erfde de grond van zijn vader, Klaas Doekes Meintema die op 3 december 1904 was overleden. Het graf van Klaas Doekes is tegenwoordig nog terug te vinden op het kerkhof van Mantgum.

In de acte die de boedelscheiding tussen de weduwe Hendrikje Martens van der Goot en haar zoon Doeke Klazes beschrijft, is er nog geen

sprake van bouw op het terrein. Zo leest men: "695 (kadastraal nummer ps) weiland groot achttendertig are tachtig centiare"

In de maand april 1907 wordt door de gemeente Oosterwierum een kadastrale kaart uitgegeven nadat er een hernummering had plaatsgevonden. Daaruit valt op te maken dat er twee huisjes zijn gebouwd aan de zuidwestelijke kant van het voormalige perceel 695. De twee huisjes krijgen perceelnummer 871 toegewezen. Het perceel is dan 44 centiare groot. Hieruit valt af te leiden dat de huisjes zijn gebouwd tussen 4 augustus 1905 en april 1907.

Veel meer over de ontstaansgeschiedenis van de huisjes valt niet te achterhalen. Het was in die tijd heel normaal om arbeiderswoningen neer te zetten zonder dat dat geregistreerd hoeft te worden. Een schoonheidscommissie van de gemeente werd pas halverwege de jaren 20 actief. De huisjes zijn getimmerd door Jochum de Groot die woonde in het perceel dat nu door de familie Klaversma wordt bewoond.

Op 30 december 1935 koopt de timmermans-knecht Feike Takema uit Jorwerd de twee huisjes van Christina Alida Visser, de weduwe van Doeke Klazes Meintema. Zelf gaat hij wonen op nr 111 (thans nr 3). Uit de koopakte die daarbij hoort valt af te leiden dat op dat moment nr 112 (thans nr. 5) wordt verhuurd.

Het werd sinds tenminste 12 mei 1931 gehuurd door Hedzer van der Meer. Hedzer was in het dagelijks leven ziekenfondsboede. Ook is van hem bekend dat hij handelde in wol en onderbroeken. Hij werd geboren op 17 maart 1898 te Goutum (Leeuwarderadeel) als zoon van Jan van der Meer en Wobkje Kinsbergen. Op 11 augustus 1917 trouwde hij met Elisabeth van Dellen (* 1 oktober 1895 Baarderadeel). Het echtpaar kreeg één zoon: Jan van der Meer die werd geboren op 20 juni 1917 te Baarderadeel.

Dit gezin is dus het eerste gezin waarvan is geregistreerd dat zij woonden aan de huidige Dr Fokkewei 5.

Het gezin vertrok op 12 mei 1936 naar Mantgum 107. Feike Takema verhuurt de woning voor precies een jaar aan Folkert Jorritsma (zijn zoon Pier was onderwijzer). Nadat hij vertrok naar Mantgum kwam op 12 mei 1938 Harmen de Boer in het huisje. Harmen woonde er liefst 30 jaar in. Gedurende die periode vindt er een belangrijke transactie plaats:

Feike Takema woonde minstens sinds 30 december 1935 in Mantgum 111 (nr 3). Hij was geboren op 22 december 1867 te Jorwerd als zoon van Pier Feikes Takema en Sjoukje Hendriks van der Ploeg. Hij trouwde op 26 mei 1894 in Baarderadeel met Antje van Dijk (*27 juli 1867 te Schoterland. + 13 januari 1948 te Baarderadeel). Zij kregen een dochter: Sjoukje, die werd geboren op 22 maart 1895 te Baarderadeel). Zij trouwde op 11 juni 1919 met hoofd ener school Sjoerd Wellinga, afkomstig uit Oosterwierum. Het is onduidelijk of Sjoukje in nr 3 heeft gewoond.

Op 15 november 1956 vertrekt de weduwnaar Feike Takema (88 jaar!) naar Weidum 3. Op dat moment bezit hij nog beide woninkjes waarvan hij nr 5 verhuurt aan Harmen de Boer.

Samen met Sjoukje, zijn dochter, verkoopt hij op 25 februari 1957 de twee huisjes. Nummer 3 (toen bekend als Mantgum 67) verkoopt hij aan Hendrik Kirkenier en nummer 5 (Mantgum 68) verkoopt hij aan een medewerker van de politie uit 's Gravenhage, Jarich Bosma. De zoon van Jarich Bosma, Jan Bosma woont nu nog in Mantgum en is secretaris (geweest?) van dorpmienskip Mantgum. Hendrik Kirkenier is getrouwd met

Fanny Vochteloo. Zij zullen drie dochters in het huisje grootbrengen.

Koop breekt geen huur. Harmen de Boer blijft zitten waar hij zit tot 12 september 1968. Dan verhuist hij naar de Bornialeane 6 in Mantgum (getuigen melden overigens dat hij naar Weidum is verhuisd). Het huisje zal een half jaar hebben leeggestaan als op 24 april 1969 Jarich Bosma het doorverkoop aan Klaas Visser, een arbeider afkomstig van Tjeintgum 8, gehuwd met Geeske de Graaf. Klaas en zijn vrouw blijven er niet lang. Van 20 november 1969 tot 29 november 1971. Reden van vertrek is dat Geeske er met zoon Evert "van door ging", aldus getuigen. Dan vertrekt het echtpaar naar Tietjerkstradeel. Maar het huisje wordt niet verkocht maar opnieuw verhuurd. Ditmaal aan Johanna A.M.T. Gorissen uit Schaesberg. Zij huurt het van 24 oktober 1974 tot 14 maart 1975. Dan vertrekt ze naar Idaarderadeel. Bepakt dit dat het huisje van 29 november 1971 tot 24 oktober 1974 onbewoond is geweest?

Opnieuw lijkt het er op dat het huisje onbewoond komt te staan. Op 10 december 1975 werd Dr Fokkewei 5 door Klaas Visser en Geeske de Graaf verkocht. Maar op dat moment is Klaas Visser, kantinebeheerder, inmiddels getrouwd met Willemke van der Heide en is Geeske de Graaf getrouwd met Frans Adema.

Zij verkopen het aan de koopman Jan Simons's van Dijk uit Sint Annaparochie. Niet alleen het huis zelf maar ook de vloerbedekking in de kamer en in de keuken; een bankstel, samen met enige andere meubiliaire goederen in de kamer; enige kachels en de overgordijnen; beide partijen zien af van nadere aanduiding of omschrijving.

De koopman doet snelle zaken. Op 14 januari 1976 verkoopt hij het aan de verpleegkundige mejuf-frouw Lubje Thijssje Petter uit Drachten. Aangezien als hoofdbewoner sinds 9 september 1976 Rudolf Koster wordt geregistreerd dor de gemeente mag ik aannemen dat dit een stel is. Hij kwam immers ook uit Drachten. Rudolf vertrekt op 2 september 1980 naar Heerenveen. Wellicht ging Lubje met hem mee.

Zij is echter nog ongehuwd en niet gehuwd geweest als zij op 1 september 1980 het huisje doorverkoopt aan Tjerk Theo Dijkstra, ambtenaar uit Leeuwarden. Op 10 september 1980 trekt hij er in met zijn vrouw Hendrika Trijntje Martha de Vries. Na ruim zes jaar (15 januari 1987) vertrekken zij naar de Master Jansenstrjitte 34 te Mantgum. Thans wonen zij aan het Spyk 5 en geeft Rika Dijkstra yoga-lessen aan de Mantgummer bevolking.

Op 15 januari 1987 koopt Hermanus Berend van der Krugten, een produktiemedewerker uit Leeuwarden, samen met zijn vrouw Trijntje Beima, het huisje. Het is van korte duur. Op 25 mei 1989 vertrekken zij weer naar Leeuwarden maar.... ze raken het huisje niet kwijt. Noodgedwongen keren zij op 30 maart 1990 voor precies twee jaar terug. Het doet het huisje geen goed. Uit de verhalen van omwonenden blijkt dat Hermanus wat onhandig is geweest met de aanleg van waterleidingen en douches op de bovenverdieping.

Ook het achtertuinje gebruikt hij eerder als stortplaats voor oude wasmachines dan als tuin. Er zijn diverse lekkages in huis en de spinnen rukken

op. Op 30 maart 1992 vertrekken zij opnieuw, ditmaal naar de Master Jansenstrjitte 9 te Mantgum. Op 29 april 1992 stapt Geert Boerema uit Itens het huisje in en een week later, 7 mei 1992 koopt hij het.

Hij knapt het huisje op, kalkt het wit en geeft er zijn eigen draai aan. Van fietswielen maakt hij kunstwerken en plaatst deze in de tuin en tegen de slootkant aan. Ook poot hij een rij coniferen bij het huisje aan de zuidzijde om meer privacy te verkrijgen. Hij plaatst schrootjes tegen de wanden in de huiskamer en meent voor elk probleem "een praktische" oplossing te hebben. Omwonenden zien Geert graag en zijn vol lof over zijn aanpak van het huis. Maar Geert zelf verlangt terug naar familie in het Westen en op 2 juni 1998 verkoopt hij het huis aan Esther Langedijk (wonende te Groningen) en Pieter Soeteman (wonende te Mantgum). Een week later trouwen Esther en Pieter en nog steeds wonen ze er.

En let wel: Op nummer 3 woont nog steeds mevrouw Kirkenier-Vochteloo. Zij moet in de loop der jaren velen hebben zien komen en gaan.

Oer in Huis Struik, in hoarnleger Stuijck en it Stroek te Wommels

Jelle Miedema

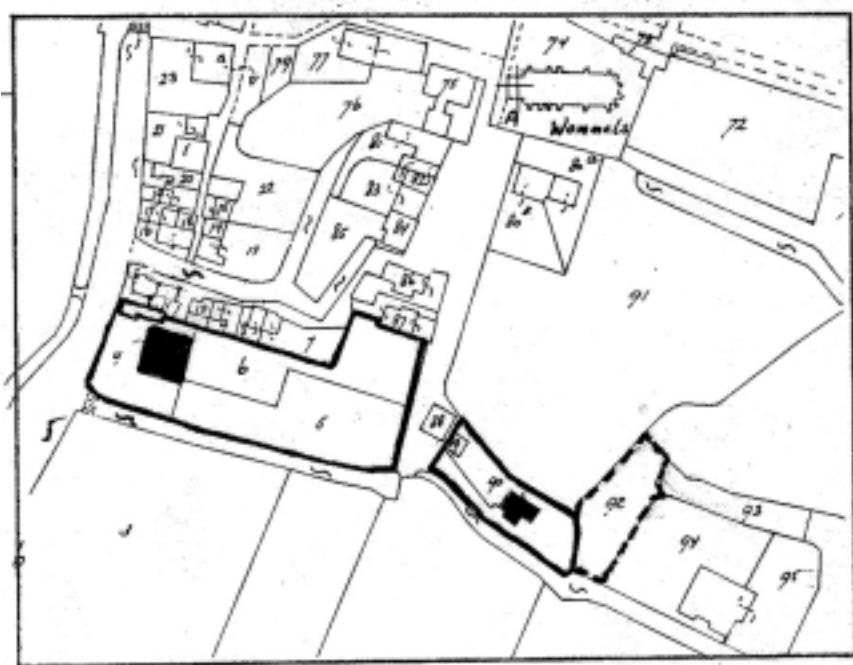
*Yn Wommels fine we yn 1765 in ‘Huis Struik’, om 1650 hinne ‘in hoornleger Stuijck’ en yn 1543 in ferfallen hûs op of by ‘terpland, leggende oppet suyd van de Kercke, genoemt het old Kerckhoff’. De fraach is of der ferbân leit tusken Struik, Stuijck en it buorrentsje Stroek oan’e súdrâne fan terp Wommels. We geane ek yn op de fraach hokker namme âlder is, Stuijck of Stroek (*Strûk*). As lêste komt de fraach oan bar wêr’t dat ‘old Kerckhoff’ no krekt lei.*

Yn 1765 stiet yn it grêfboek fan Wommels by de grêven ‘15: 14-18’ [rij 15, nrs. 14-18] oanjûn:

‘...behorende bij ’t huis Struik genaamt welk aangetekent staat op voornoemd Cohier [reëelcohier] met 109 waar van eigenaar is Secr. Jacobus van der Kolk’.

Fan belang is hjir dat nûmer 109. Yn itselfde grêfboek fine we in ‘diaconijhuis staande naast nûmer 109’ (mei de grêven 22: 1-3), wylst derneist sprake is fan it ‘voorste diaconijhuis aan de Zuider Haven’ (mei de grêven 23: 8-10) en in ‘tweede diaconijhuis aan de Zuider Haven’ (dêr’t de grêven 28: 1-2 by hearre).

We moatte Huis Struik dus flakby dy diakonijhuzen sykje en yndied, op in kaart fan

Huis Struik (l) en Stroek (r) yn 1821, fan in kaart yn: Vaart, van der & Talsma 1994, blêd 20 (myn arsering, JM)

Mar dêr stiet ‘Stroek’ (foto JM)

Wommels nei de situaasje fan 1832 (op basis fan data út 1821; Kadastrale Atlas fan Fryslân, Diel 8, blêd 20), fine we súdlik fan dy diakonijhuzen oan de Suderhaven in mânsk hûs mei dêrby in grut hiem. Dêrmei is Huis Struik itselde hûs dêr dat earder ‘Zo Is ’T’ en letter ‘Philadelphia’ neamd waard, mar deroer yn in oar nûmer fan Klaaikluten mear. It giet no oer de namme ‘Struik’.

Huis Struik mei hiem wurdt oan de westkant begrinzge troch de Trekfeart, oan de eastkant troch Stroek en oan’e súdkant troch in opfeart (no de Vicarystritte). Dizze opfeart rint fierderop nei it easten lâns de súdkant fan Stroek en dêrneist in pleats (sjoch it kaartsje). Dy pleats falt yn 1762 ûnder de ‘Pastorie Vastigheden’ en wurdt yn it westen begrinzge troch ‘t Gebuурte en Secrs. Van der Kolk’ (Anonymus 1762).

It soe dus wêze kinne dat de namme ‘Struik’ (1765) fanâlds ferbân hâldt mei de hiele streek grûn tusken Huis Struik yn it westen en dy pleats neist Stroek yn it easten. We bepale ús hjir fierder ta dy streek grûn.

Opmerklik is dat yn 1736 yn in boek mei de wiidweidige titel ‘Friesland, en dezelfs gantsche Gelegenheid vertoont in een Geographisch Woordenboek, van alle Grietenyen, Steden, Eylanden, Dorpen, Vlekken, Buurten...’ (Anonymus 1736) gewach makke wurdt fan:

‘Hottinga state, in de Grietenij Hennaarderadeel, ¼ uur van Wommels te westen; als mede tot Wommels aan de zuidkant een geriuneerde [geruineerde] state.’

Hjir is dus sprake fan in ruïnearre state direkt súdlik fan Wommels en dy state wurdt yn ien rin wei neamd mei Hottinga-besit. No hiene de Hottinga’s wol in state westlik fan Wommels (ôfbrutsen ca. 1763), mar op âlde kaarten fine we net ek in state oan de súdkant fan it doarp (state Geins of Gijns kinne we hjir bûten beskôging litte, want dy lei fierderop en wie fan de Jongema’s). Mear warskynlik is dat mei ruïnearre ‘state’ in ferfallen ‘huys’ of in *sate* bedoeld waard, dus in buorkerij, mar om it ien en/of it oar oannimlik meitsje te kinnen moatte we fierder tebek yn’ e tiid.

Yn in list fan ‘decretale verkopingen’ út de perioade 1644-59 wurdt it Hottinga-besit omskreaun as ‘Hottinga State of het Blauhuys met huysinge, legersteden, swanejachten, vischernien enz., [en] het hornleger Stuijck’ (Van der Meer 1982:106). Hjir giet it om dat hoarnleger Stuijck. It wird ‘hoarnleger’ wiist op in plak wêr’t in buorkerij stien hat en fanwege de likenis tusken ‘Struik’ en ‘Stuijck’ leit de fraach foar de hân wêr’t we dat hoarnleger Stuijck sykje moatte. ‘Stuijck’ lei net flakby Hottinga State, want de ‘huysinge’ dêr [earder as ‘meijerlike huysinge’ omskreaun] wurdt earst neamd en dêrni pas it hoarnleger Stuijck. Mar wat seit de akte fan ferkeap sels? Yn dy akte (‘actum 13 April 1657’) lêze we dat it Hottinga-besit ferkocht wurdt mei:

‘...alle actien, restitutien, gerechtigheden, bezwaringen en grondpachten, soo aen d’ Littenserziel als oock tot hoornleger Stuijck genaemt’ (dekretale ferkeapingen HvF, RA Leeuwarden, tagong 14 inv. nr. 16812, fol. 172).

We witte dêrmei noch net wêr't dat hoarnleger leit, mar mei de gedachte oan in ferfallen sate krije fjouwer koarte berjochten fan wer hûndert jier tebek yn de tiid mear reliëf.

Yn de Beneficiaalboeken fan 1543 wurdt ûnder 'den Patroens landen ende renten van den kerck Wommels' neamd:

'Item, noch een halff pondemaete terpland, leggende oppet suyd van den Kercke, genoemt het old Kerckhoff, waer van Eelcke Hottinge in weygeringe is den landen toe cederen, oft den huys t bitren [te betrien], hoewel dat somtyts aen hoir voorsocht is' (Charterboek 1543:386).

Sa te sjen woe de tsjerke fan Eelck Hottinga ien fan twaen: óf in stik lân opjaan, óf in hûs [dat kenlik op in stikje grûn by dat lân stie] opknappe. Mei Eelck Hottinga sil wol Eelck Heslinge bedoeld wêze dy't as widdo fan Jarich Heres Hottinga, yn 1524 grytman fan Hennaarderadiel, ek Eelck Hottinga neamd waard.

Dúdlik is dat de Hottinga's yn 1543 wat te meitsjen ha mei in ferfallen hûs op of by in stikje lân neamd it 'old Kerckhoff' súdlik fan de grut tsjerke. Of dat 'huys' it hoarnleger Stuijck fan 1657 is witte we hjirmei noch net, mar liket wol oannimlik want oar lân om Wommels hinne mei in hoarnleger hiene de Hottinga's net (en mooglik woene de Hottinga's it net opjaan omdat op in hoarnleger faaks noch in stim lei). It is net de pleats deun neist Stroek, want dy wurdt yn 1543 apart neamd ûnder de besittingen fan de pastorije:

'Item, noch een zaete, leggende opt zuydoest van den Kercke, daer nv Lyoepck, Jelte weduwe op woent, ende raempt xLij. pondemaeten, luyt d anbringh' (idem 1543:387).

Belangryk is hjir de namme fan de bewenster, Lyoepck, Jelte weduwe. By de 'raeming' der landen ende renten van den Prebende toe Wommels' yn 1543 komme we Eelck Hottinga op'e nij tsjin en wol yn in omskriuwing fan de

lokaasje fan 'lands fennen ende maeden, aen melcanderen leggende' dy't – yn in opsomming fan neistlizzende percelen – oan de súdside begrinzge wurde troch:

'...de Pastorie landen, die nv gebruyckt worden by Lyopck Jeltes, ende Eelck Hottinga drie pondematen naestleggers...' (idem 1543:390).

As neistlizzer fan Lyoepck Jeltes, brûkster fan de pastorije lannen, hie Eelck Hottinga dus trije pûnsmiet lân. Hoe't dat stik lân [grif it lettere keatsfjild] him ferhâldt ta de boppeneamde heale pûnsmiet is net krekt dúdlik. Wie der skeel oer dat stikje lân? Earder wurdt nammentlik ûnder it lân en de rente fan de *prebende* neamd:

'Eelcke Hottinge een floreen, ende nae instructie van ylicke Personen, xxxvi. stuvers, welcke legghen op drie pondemaeten landts' (1543:389).

Hoe dan ek, mei dy trije pûnsmiet fan Eelck Hottinga – mei boppeneamde Lyoepck Jeltes as neistlizzer – komme we aardich út op it plak wêr't yn 1543 troch deselde Eelck Hottinga in 'huys' te ferbetterjen wie.

Der komt by dat we eastlik fan Stroek yn 1821 (sjocht it kaartsje) twa hôvings 'boomgaarden' tsjin komme (nrs. 92 en 94) en it soe al mât wêze as beide ta allinnich de pleats fan'e pastorije hearre soene. En, yndied, folle earder komme we dêr ek in eigen hôving tsjin (folget).

We kinne út it boppesteande twa konklûzjes lûke:

1. *it hoarnleger Stuijck fan 1650 moat socht wurde by Stroek – en net de oare kant út op de âlde Vicary-fenne wêr't yn 1765 in Huis Struik opdûkt,*
2. *it 'old Kerckhoff' fan 1543 lei yn'e buert fan Stroek.*

In probleem is yntusken wol hokker namme it âldst is, 'Stuijck' of 'Stroek' [Strûk]. Foararst hâld ik it derop dat yn de boarne fan 1657 in

skriuwflater makke is – en dat it Struijck wêze moatten hie. Ik tink derby ek oan de namme ‘De Strûken’ foar in buert yn Weidum. Fierder liket ek in útdrukking as ‘der bleau strûk noch stâle fan oer’ (Waling Dijkstra 1911) hjir moai fan tapassing [it ‘stroek’ bleau oer neidat de ‘stâle’ ferdwûn], mar jildt dat ek foar De Strûken te Weidum? Boppedat, is mei dy útdrukking net de stâle fan in plant, in koolstrûk, bedoeld?

Hoe âld de namme Struijck, Struik of Stroek is, witte we net. En of der noch in oare namme west hat – toch Stuijck, of Stûk (sjoch hjirnei) – witte we ek net. Yn it Register fan Oanbring fan 1511 komt de namme ‘Stuijck’ of ‘Struijck’ net foar, mar yn de Oudfriesche Oorkonden fine we wol ‘Stucke’ en ‘Stuk’ as oantsutting foar stikken lân: yn Diel I is foar 1439 (yn in testament fan ‘Wpk Doyema te Mersum’) sprake fan ‘fiowr pondameta in dae grata stucke’ en yn Diel II foar 1482 (yn in oerienkomst tusken de grytmannen en meirjochters fan de ‘Leppa en Barra convent inzake Lioudmers dam’) fan ‘hunderth pundesmeten land is hieten in da Stuken’ (Sipma 1927 e.v.).

Werom nei Stroek yn Wommels [dêr’t we no meast ‘it Stroek’ sizze]. Yn 1702 keapje skoalmaster Jan Teades Schuijringa en Nieske Laurentius Silvius, e.l. te Wommels, foar 95 car. gl. ‘een huysinge ende hieming de Stioek ge-naamd aldaar van Monse Eelkes, mr. smit te Wytmarsum’ (Wumkes 1930/I:14 – mei tank Rients Smit, bewenner fan it Stroek). Dêr stiet wol ‘de’, mar ‘Stioek’ wyst wêr op in skriuwflater. ‘Stroek’ leit foar de hân, mar as yn’e akte de ‘o’ as in iepen letter skreauin is en it streepke [earder gebrûklik boppe in ‘u’] kaam wat yn it midden telâne, dan soe ‘io’ ek ‘úi’ wêze

kinne. En dan giet ‘Stioek’ op ‘Stuick’ lykjen. Dêr stiet tsjinoer dat de ‘e’ dan in ‘c’ west ha moat en dat wiene yn âlde hânskriften dochs hiel ferskillende letters. De akte sels ha ik net fine kinnen [foar de perioade 1683-1721 ûntbrekke proklamaasjeboeken fan Hennaarderadiel, wylst yn’e hypotheekeboeken ek neat te finen wie], mar it sil wol ‘Stroek’ west ha – sjoen de lettere akten dy’t ik yntusken wol tsjin kaam.

Yn 1733 keapet Tjalling Harmens, mr. schoenmaker te Burgwert, fan in Ydtie Jacobs te Boalsert:

‘...sekere huisenge, schuir en hovenge cum annexis de Struik genaamt, staende en gelegen tot Wommels in de Buiren’ (procl. Hennaarderadiel inv. nr. 50, fol. 110).

Yn 1740 wolle man-en-wiif Ate Yntes, mr. timmerman te Wommels, en Geertje Ates van Tjalling Harmens, mr. schoenmaker te Burgwerd, keapje:

‘...seekere Huizinge, Schuure en Hovinge cum annexis Struik genaamd tegenwoordig door de koopers bewoond (...) geleegen aan de Buuren tot Wommels, hebbende tot naastlegers ten Oosten en Noorden de Pastorije [landen] van Wommels, ten Zuiden de Arme Staat van gemelde Dorpe, en ten westen N:N:’ (procl. Hennaarderadiel inv. nr. 50, fol. 165).

Die N.N. wie de doetiidse sekretaris fan Hennaarderadiel, dr. Albertus Lycklama à Nijeholt, dy’t op de keapplannen, troch syn vrou Adriana van Burenstins, it niaar [rjocht op earste keap] lei. Dermei ha we de kaai yn’e hân wêrom de namme Struik letter oan it grutte hûs mear nei it westen jûn waard (sjoch taheaksel). Yn 1733 wie it dus ‘de Struik’ en troch de akte fan 1740 witte we dat dêrmei it hjoeddeiske Stroek bedoeld is.

Bliuwt oer de namme ‘old Kerckhoff’. Hat op Stroek dan ea in tsjerkje stien? No hat H.W. Kuipers earder yn *Klaaikluten* al nei foaren brocht dat ‘old Kerckhoff’ óf wiist op in tige âld

tsjerkhôf – dat dan socht wurde moat súdlik fan de tufstiennen foargonger (fan foar 1100) fan de hjoedeiske tsjerke – óf op in âld grêffjild út wer eardere tiden (Kuipers 1999:2). En lit no krekt oer it Stroek bekend wêze dat dêr skeletten yn'e grûn lizze (p.c. âldbewenner Jan Smit silger). Mar de berjochten dêroer binne dûbelsinnich en moatte neier hifke wurde (1).

Dat it op Stroek om in (âld?) begraafplak giet liket hast wol dûdlik, mar net oft dêr ea ek in tsjerkje stien hat. ‘Old kerckhoff’ is per definysje in omskriwing, opkommen mei de komst fan in *nij* hôf en kin dus in letter ynboargere namme wêze foar ‘begraafplak’ – sa as no yn Wommels it nije begraafplak bûten de buorren wol ‘it nije tsjerkhôf’ neamd wurdt. Wol sitte we mei in grut gat yn'e tiid, mar oan de oare kant: dat in taal libbet is in wierheit fan alle tiden en plakken. Of stie earder in tsjerkje op in âldere(?) terp tichteby, bygelyks it plak fan de lettere pastorypleats (dy't ek heech lei), en lei it ‘old

Kerckhoff’ eins tusken twa buorterpen yn – mei de âlde opfeart fanôf de Trekfeart as lykfeart?

Yn de Beneficiaalboeken fan 1543 fine we allinnich de omskriwing ‘old Kerckhoff’. Hoe âld dat hôf is witte we al hielendal net, mar dat moat mei de koalstof-14 metoade – of wer nijere dateringsmetoaden (Persson 2002) – wol út te finen wêze. Graach ûnderskriuw ik dan ek it pleit fan Kuipers (Klaaikluten 1999:3) dat argeologen eins wat mei dat âld hôf dwaan moatte – mei as oanfulling: dan mar begjinne op it Stroek. Grif fine se dêr resten fan de fûndearring fan it hoarnleger ‘Stuijck’ [wêrop letter wol diels it hûs op'e kaert fan 1657 of lettere huzen boud wêze sil], mooglik ek skeletten. Mar ek nijsgrirrich is it hiem direkt noardlik fan de westkant fan Stroek. Nei myn witten is it dêr it iennichst stikje grûn dat de ieuwen troch ûnbeboud bleaun is.

It buorrentsje It Stroek te Wommels (foto JM)

Taheaksel

By it te parse gean fan dit stikje fûn ik noch in akte út 1754 wêrût dûdlik wurdt wêrom Jacobus van der Kolk , sekretaris fan Hennaarderadiel fan 1753 oant 1802 (Fluitman 2002:27) syn hûs ‘Huis Struik’ neamde. Hy naam dat hûs mei hoving, *mei it âlde Struik mei hoving*, oer fan de widdo fan syn foargonger Albertus Lyklama à Nijeholt, sekretaris fan 1738 oant 1753 (idem:27). Boppedat wurdt yn dy akte fan 1754 apart neamd dat op it hôf fan it âlde Struik in ivige rinte lei fan fjouwer gûne, te beteljen aan de ‘arme staat’ [de lettere diakonij] fan de tsjerke fan Wommels. Dérmei komt no ek dit âlde hôf, dêr’t hjoeddeis in berneopfang mei de namme ‘It Stroekennêst’ op stiet(?), yn oanmerking

foar it ‘old Kerckhoff’, neamd yn 1543. Yn in folgjend stikje kom ik op de tizeboel fan âld en njij Struik werom.

JM

Mei tank oan Philippus H. Breuker en Hendrik W. Kuipers foar harren reaksjes op eardere konsepten van dit stikje.

(1) *Jan Smit hie it oer bonkerakken fan minsken kompleet mei (deads)holle, fûn by it meitsjen fan in put, wylst syn broer Rients (dy ik hjir koartlyn oer opbelle) it hâldt op bonkerakken fan mooglik fee, oantreffen by graafwerk foar de fûndearring fan in hok. Faaks giet it om fersillende lokaasjes en slute beide berjochten elkoarren net út.*

Ferantwurding:

- 1511 [1950] *De aanbreng der Vijf Deelen van 1511 en 1514, Aflevering III, Hennaerderadeel.*
Utjefte Frykske Akademy, Nûmmer X. Assen: Van Gorcum.
- 1543 [1850] *Beneficiaalboeken van Friesland.* [Ryksargyf Ljouwert].
- 1746 *Friesland, en deselfs gantsche Gelegenheid vertoont in een Geographisch Woordenboek, van alle Grieneyen, Steden, Eylanden, Dorpen, Vlekken, Buurten, Abdyen, Kloosteren, Kerspelen, Edele en Eigenerfde Staten, Hofsteeden, Stemmende en Andere plaatzen, Verstrooide Buurten, en Gehugten.* Leeuwarden: Tobias van Dessel. [Ryksargyf Ljouwert.]
- 1762 ‘Billet der Pastorie Vastigheden van den Dorpe Wommels 1762’ (2^e perceel). [Argyf Mr. H.W. Kuipers, Wommels.]
- 1765 *Grafboek Wommels.* [Centraal Bureau voor Genealogie Den Haag.]
- Dijkstra, Waling
1911 *Friesch Woordenboek.* Derde Deel. Leeuwarden: Meyer & Schaafsma.
- Fluitman, Hessel
2000 *Van Schrijver tot Manager: Secretarissen van de grienijen en gemeenten Baarderadeel, Hennaarderadeel en Littenseradeel 1419, 1520-1983 en 1984 – heden.*
Wommels: Gemeente Littenseradiel. [Historyske en Kulturele Rige ‘Tusken Middelsee en Slachte’, Deel 12.]
- Kuipers, H.W.
1999 ‘Het raadsel van het “Old Kerkhof”. *Klaaikluten* 1999/2:2-3.
- Meer, D.J. van der
1982 ‘Lijst van Dorpen voorkomende in de registers van decretale verkopingen III nummers 14 en 15 van het Hof van Friesland’, periode 1644-1659, *Genealogysk Jierboekje* 1982:99-106.
- Persson, Michael
2002 ‘De archeoloog laat de spade thuis.’ *De Volkskrant* 27 april / 7w [wetenschapsbijlage].
- Sipma, P.
1927 *Oudfriesche Oorkonden*, Diel I en II. ’s-Gravenhage: Martinus Nijhoff.
- Vaart, J.H.P. van der & en S. Talsma (m.m.f. C. de Boer)
1994 Kadastrale Atlas fan Fryslân 1832. Diel 8, Hennaarderadiel. Ljouwert: Frykske Akademy.
- Wumkes, G.A.
1930 *Stads- en Dorpskroniek van Friesland.* Deel I (1700-1800). Leeuwarden: W.A. Eisma Cz.

Littenseradiel en Klaaikluten: **famylje-oantinkens II**

Auke Hantjes de Vries

Oan de ein fan myn earste stikje neamde ik de pake fan myn heit, Hantje Sybrens Andela te Nijlân. Dy wie berne 24 maaie 1837 te Burchwert. Syn pake Ulbe Haantjes Andela naam dêr yn 1811 de skaainamme Andela oan. Hy wenne op de pleats Andelahuizen op Pealdyk ûnder Burchwert. As men op de fjouwersprong Sjungadyk ûnder Burchwert op nei Wommels giet, komt men al gau oan de rjochterhân by twa pleatsen, dêrtsjinoer in âld arbeidershûs. Op de earste pleats – in stjelp – wenne yn my jonge jierren in famylje Eringa, ôfkomstich fan Spannum. By dizze famylje hearre ek de Deputearre en de plysjeman Eringa.

Op de twadde pleats - echt in pleats mei in foarein – wenne doe earst in famylje Rein Aukema, dy't letter nei de buorren fan Burchwert ferhuze, en dêrni in famylje Douwe (?) Hettinga, dy't nei't ik mien earder yn de omkriten fan Blauhûs wenne. Hoewol ek Roomsk, net direkt famylje fan Klaas Hettinga op Sjungadyk (de skoanheit fan architect Arjen Witteveen). Dizze twadde pleats wie doe it Andelahûs, mar de twadde mei dy namme. It arbeidershûs aan de oare kant moat it oerskot wêze fan de earste pleats. De pleats stie op in hichte, wê'r't in opfeart út de Harnzerfeart oan ta rûn.

Oare foarâlden fan my – ek fan de famylje Veldhuis te Skearnegoutum – Ruyert Jans, berne om 1561 hinne, en syn soan Ruyert Ruyrts, berne om 1593 hinne, hawwe al earder

op Andelahûs wenne. En de lettere prefester Ruard Andala oan de hegeskoalle te Frjentsjer wie in soan fan Gerlof Ruyerts, berne op Andelahûs 1635/6. Yn in keapbrief fan 12 desimber 1543 giet it oer 17 einsen lân te Wommels yn de sate toe Nijenhuis wê'r't Ruyerdt Andles op wenne. In ferbân mei Andelahûs ûnder Burchwert ha ik net fûn.

Hantje Sybrens Andela fan Andelahûs socht syn vrou net fier. Want Jetske Pieters Schuurmans kaam fan de pleats fan dy namme te Waaksens yn Hinnaarderadiel, oan de eastkant fan de tsjerke, yn it eachweid fan de Andelapleats. Yn myn jonge jierren kaam ik wol faken op dizze pleats, want dêrop wennen doe omke Anne Doedes de Boer en muoike Gerbrigje Jillerts de Vries, healsuster fan myn heit. Hja hiene trije famkes: Sjoerdje, neamd nei de vrou har styfmem, Aafke, neamd nei syn mem, en Gatske, neamd nei de vrou har eigen mem, Gatske Bottema.

Yn augustus 1923 wie omke Anne foar de boerelienbank nei Utert en muoike Geb nei de merke te Wommels. De bern wiene thús mei it personiel. Under melkerstiid bruts der in ûnwaar los. Personiel en bern skûlen yn de iepen doar fan in hok tusken de pleats en de neistlizzende jister. Mooglik stie dêr in beam. Mar in wjerljochtslach makke doe (ik nim it oer út de roubrief) "het zeer plotseling overlijden van onze jongste lieveling Gatske, in den aanvalligen leeftijd van ruim 10 jaar." De pleats wie eigendom fan – dan wol waard

beheare troch Pieter Jelles Andela te Boalsert, soan fan Jelle Sybrems en Geertje Pieters Schuurmans. Hy wie doe dus fan twa kanten famylje fan myn beppe Sjoerdje Andela. Omke Anne en muoike Geb sieten op in famyljepleats. Mar by it ein fan har hierjierren koene hja net te Waaksens bliuwe, omdat Pieter Jelles Andela ferhierde oan in Twynstra, nei't ik mien in skoansoan.

Yn febrewaris 1925 waard har in jonkje Gatze berne. Hja belânen op in pleats te Kie ûnder Frjentsjer. Yn ús Frjentsjerter jierren (1943-1947) hawwe wy faken in tippel nei Kie makke om by har te sjen. Us lytse Jaap (Jacob Fokke) wie net bang om ûnder melken by de jister te sjen, mar omke Anne koe soks net goed fine. Op de trijesprong nei Wommels en Waaksens – op de Bieren – wennen Johannes Andela en Jikke (Poelstra/Spoelstra?), ek op de iene oare manier famylje fan Piter Jelles Andela. De famylje Andela wenne earder bûten Littenseradiel, sadat ik der fierder oer swij. Ik gean no oer nei de famylje Schuurmans te Waaksens. De âlden fan Jetske en Geertje wiene Pieter Thomas Schuurmans en Sjoerdje Wybrandus Odolphi. Hy is berne 28 april 1800 te Tsjerkwert. Hja wie in dochter fan Wybrandus Odolphi en fan Fritia Cahais; har heit wie ûntfanger fan de ryksbelestingen te Rien. Op de Odolphi's sil ik letter werom komme.

Thomas Jetzes Schuurmans befêstige yn 1811 te Boalsert de skaainamme Schuurmans: befêstige betsjut dat se de skaainamme al earder hiene. As bern wiene der: in Geertje, jong ferstoarn; in twadde Geertje, troude yn 1852 Jelle Sybrems Andela; Fritia, troude yn 1851 Otte Ottea Schuurmans, fan Burchwert; Thomas, troude yn 1862 mei Pietje Dirks Eerdmans, fan Boalsert; Wybrandus, bleau frijgesel en ferstoar yn 1913 te Waaksens; Douwe, waard berne yn 1836 te Waaksens;

Philippus yn 1838 dêre; in earste Jetske is ferstoarn, de twadde is al neamd as vrou fan Hantje Sybrems Andela; de jongste wie Fokeltje, dy't yn 1866 troude mei in Sierk Johnnes Douma fan Tsjalhuzum.

Har pake en beppe wienen Thomas Jetzes Schuurmans en Geertje Pieters Yntema, dy't op Beabuorre ûnder Tsjerkwert buorke hawwe. Dat wie bûten Littenseradiel. De folgjende generaasje wie dan Jetze Thomas Schuurmans, boer te Dedzjum, Allingawier en lêst te Waaksens (Hinn.). Mei dit echtpear hoopje ik de folgjende kear fierder te gean.

Herinneringen van een domineesdochter

Siebe Haven

**Yn 1990 hawwe yn in pear nûmers ⁽¹⁾ fan de Wjelsriper doarpskrante "Ut 'e Buorfinne" de jeugdherinneringen stien fan mefrou H.G. van Wolfswinkel. Sy wie in dochter fan dûmny Gijsbert van Wolfswinkel
[*Scherpenzeel 1870 - _ 's Gravenland, 25-04-1929] dy't fan 1912 – 1923 dûmny west hat fan de kombinaasje Wjelsryp-Baaium.**

Ik ben geboren in 's -Graveland op 16 november 1906. In 1912 toen we van IJlst naar Welsrijp verhuisden was ik dus zes jaar. Ik kwam meteen in de eerste klas van de lagere school. Dat was nog in het oude gebouw [nu dorps huis Yn 'e Mande]. Alle zes klassen van de lagere school heb ik doorlopen, toen ben ik bijna twee jaar naar de Chr. Mulo in Leeuwarden gegaan en toen nog drie jaar naar de Chr. H.B.S. In 1923 verhuisden we weer naar 's-Graveland. Mijn vader was daar voor de tweede keer beroepen. Mijn kinderjaren heb ik dus echt in Welsrijp doorgebracht en ik heb daar fijne onbezorgde herinneringen aan overgehouden.

Er waren toen nog ongeplaveide wegen, dus als het geregend had, was de weg een modderpoel, heerlijk om te knikkeren. Ik was de jongste van drie kinderen. Mijn oudere zus kwam netjes van school direct thuis en zat bij mijn moeder te handwerken, want zij hield niet van op straat spelen. Ik was precies haar tegenpool. Niets fijner was er om voor of na schooltijd te knikkeren, te hoepelen of ondeugende dingen uit te halen.

Om vijf uur kwam mijn vader thuis uit de gemeente en werd er verwacht dat ik dan ook thuis

zou zijn, maar helaas werd vaak de tijd vergeten. In mijn klas zat een Bote Galema (later verhuisd). Het was een beste jongen, die helemaal niet zo goed kon leren. Hij had geen moeder meer en was met zijn vader inwonend in de buorren. Op een middag kwam pa daar op huisbezoek en trof alleen pake aan. Op pa's vraag waar Bote was, kreeg hij te horen dat Bote ondeugend was geweest en in de kamer "achter de deuren" lag. Meteen gaan de deuren van de bedstee open, Bote zit recht overeind in bed en zegt: "As ik moarn dea bin is dat pake syn skuld", want hij was zonder eten naar bed gestuurd. Gelooft u mij, dat mijn vader daarvan genoot.

In ons dorp woonde ook een Jan, zijn achternaam weet ik niet meer. Hij woonde bij zijn moeder die weduwe was. Hij was achterlijk, maar een heel goede eerlijk jongen. Ik speelde wel met hem. Nu hadden wij als scheiding tussen de tuin en de weg een diepe greppel. Daar overheen lag een vlonder van hout en daar zat Jan veel op. Op een morgen, toen we zo om acht uur zaten te ontbijten, zat Jan al op de vlonder, met een stok tussen de benen en met zijn hoofd heen en weer schuddend. Pa zei: "Riek, eet nu maar vlug je boterham op en kijk maar eens naar Jan, die zit heel vroom te bidden. Neem daar maar eens een voorbeeld aan, want

Jan praat nu met onze Lieve Heer.” Jan en Bote zaten ook beide op catechisatie. Alle jongens moesten een vraag leren uit de Heidelbergse Catechismus. Jan hoefde alleen het eerste woord te leren en Bote de eerste regel. Als Jan dan met luide stem zei:”God”, en Bote de eerste regel opgezegd had, kregen ze van pa een grote pluim.

Ziet u de gezichten voor u?

Ik weet me nog goed te herinneren dat we op een middag de school uit mochten, want de eerste auto kwam door ons dorp. En toen.... de Zeppelin.....meester Robijns (hoofd der school) stond ook aan de weg toen dat vreemde ding over Welsrijp vloog.

Als het ‘s zomers broeierig heet was in de school, kwam juffrouw Robijns met een emmer koud water en één kroes en mochten we om de beurt drinken. Zo herinner ik me ook de woensdagmiddagen op school. We hadden niet vrij, maar hadden maar twee vakken: Bijbellesen en tekenen. We kregen dan ieder een bijbel en moesten om beurten lezen, vaak uit de Psalmen. Meester sleep dan onderhand de potloden voor de tekenles. Hij had ons gezegd dat we het woord ‘Sela’ niet hoefden te lezen, maar nu was het natuurlijk de leukste mop om hardop aan het einde van de psalm het woord ‘Sela’ te roepen. Zo fleurden we de bijbelles op en als we dan strafregels kregen, pakten we stiekum de lei op onze schoot (meester was toch druk met het slijpen van de potloden) en schreven alvast 25 keer:”Ik mag iet.....”, zodat we na schooltijd gauw klaar waren.

We hadden als schoolkinderen ook een heel rare gewoonte. Als er iemand was overleden, jong of oud, gingen we in de morgenpauze van school met z’n allen naar het sterfhuis en vroegen dan de dode te zien. Het was dan voor de deur van het sterfhuis een lawaai van klompen uit en dan gingen we heel stilletjes de dode zien. Tot op een keer mijn vader het merkte en toen was het onmiddellijk uit.

Pa heeft ook wel eens een aanvaring met meester Robijns gehad over de Franse les die mijn zuster Marie en broer Breunis kregen, tegelijk met Alie en Bob Robijns. Op een avond komt Breunis thuis:”Ik wil niet meer naar Franse les en Marie

ook niet meer, want we maken toch maar fouten. Breunis had ongeveer 50 tot 60 fouten, Marie had ettelijke fouten, maar Bob had maar 2 en Alie 0 fouten. Pa op hoge benen dit eens bepraat en het eind van het liedje was.....geen Franse les meer. Ziezo!!

Ons gezin bestond uit Pa, Moe, zus Marie en broer Breunis en ik Hendrika, de jongste, door alle Welsrijpers Driek genoemd. Pa was een ijverig man, nam zijn taak als predikant van Welsrijp/Bayum zeer serieus op en was van maandag- tot en met vrijdagmorgen in de gemeente te vinden. ‘s Zondags most hij twee keer preken. Herfoarme pastorije fan Wjelsryp om 1925 hinne

Eens in de drie weken een ochtenddienst in Bayum. We gingen dan met z’n allen per rijtuig naar Bayum, maar op de terugreis, als pa oudere mensen zag lopen, mochten die in het rijtuig en moesten wij verder lopen naar huis. De pastorie was een gezellig huis met een brede marmeren gang. Moe had een dienstbode voor hulp. ’s Ochtends ontbeten we met elkaar, er werd uit de bijbel gelezen, daarna ging Marie achter het orgel zitten en zongen we een gezang of een psalm. Dan begon de dagtaak. Pa kreeg vroeger zijn trakttement uit de zogenaamde “Pastoralia”. Dat bestond uit stukken bouw- of weideland, die door pa werden verhuurd. Twee keer per jaar in mei en november kwam men dan de pacht betalen. Ik herinner me nog een leuk voorval uit die tijd. Er werd dan op zo’n betaalavond chocolade geschenken. Ik mocht een keer de kopjes rondbrengen. Nu was er uit Bayum ene mijnheer De Hondt, die een kwaal had en apart chocolade kreeg. Moe schonk in de keuken in en zei:”Driek let op, deze kop is voor mijnheer De Hondt.” Natuurlijk waren mijn gedachten weer ergens anders. Moe zei:”Weet je het nou Driek? Nee”, was mijn antwoord. Moe werd ongeduldig en zei, wijzend op de kopjes:”Deze kop is voor mijnheer De Hondt en deze voor mijnheer De Kat.” Zo iets vergeet je niet meer, want toen moesten we beide lachen.

We hebben ook de Spaanse griepijd meegeemaakt in 1918. Iedereen was ziek, boer zowel als

knecht. Ik heb mijn vader toen weken niet gezien. Hij ging 's morgens vroeg op pad en kwam 's avonds, als ik al in bed lag, weer thuis. Ons gezin is gelukkig gespaard gebleven voor deze griep. Veel jonge mensen stierven toen, twee uit ons dorp. Op een morgen, toen het helder weer was, hoorden we om acht uur de klokken luiden van Dronrijp, Bayum, Winsum, Spannum, Tzum en Franeker. Later mochten de klokken niet meer geluid worden, want men werd er zo zenuwachtig van.

Met de dominees uit de ring hadden pa en moe een gezellige relatie. In de winter, bij volle maan, kwam men een middag en een avond bij elkaar. Het was feest als het bij ons was, want dan kwamen ze uit Oosterend, Itens, Spannum en Tzum en viel er altijd wel snoep voor ons af. Pa en Moe gingen per rijtuig naar de andere collega's want moe kon niet fietsen. Zondags moesten we

twee keer naar de kerk. In de domineesbank zat eerst moe, dan ik, dan de dienstbode en dan Marie. Breunis zat op de kraak als grote jongen, maar wel op de voorste rij, zodat pa hem wel in het vizier had. Ik verveelde me erg onder de dienst en verzon van alles. Zo ontdekte ik op een keer dat op halve feestdagen de dames van de kerkvoogden hun kanten mutsjes niet over de gouden kap droegen. Alle bewegingen die ik maakte, kwamen foutief over in de bolle kant van de kap. Als ik mijn mond opendeed, werd die heel groot enzv. enzv. Een leuk spelletje totdat ik weer tot de orde werd geroepen door moe. Ook telde ik, na de middagzang, de mannen die gingen staan, omdat ze slaperig werden in de warme kerk. Zo vermaakte ik me wel, maar een preek navertellen....., nee dat was er bij Driekje niet bij. Wel leerde ik, (of probeerde ik) mijn psalmversje voor school te leren, wat niet meeziel, want er was zoveel afleiding.

Pa was ook een halve dokter en hielp velen met zalf of homeopathische medicijnen, want de dokter woonde in Baard. Dus als er een ongelukje gebeurde, dan....naar de pastorie. Ja, alles overdenkend heb ik heel fijne ouders gehad, wonend in een fijn dorp met fijne mensen. Ze zijn erg tolerant voor mij geweest, want ik was een bezig druk kind. Ik wil alleen nog vertellen dat ik het jammer vond, dat ik geen jonger broertje of zusje had. Dan mocht ik na schooltijd ook gaan rijden met een baby. Mijn vriendinnetjes moesten dat gaan doen na schooltijd, achter de kinderwagen. En ze moesten zoveel naadjes breien. De wagen werd in de berm gezet, verkeer was er nauwelijks, en we knikkerden er op los tot ongeveer zes uur. Een fijne tijd!

Oant safier de herinneringen fan mefrou Van Wolfswinkel. Aardich is dat de herinneringen fan mefrou Van Wolfswinkel aardich oerienkomme mei de herinneringen fan Wjelsripers dy't ds. Van Wolfswinkel kennen hawwen.

Sa seit Rommert van der Zee ⁽²⁾ [*Wjelsryp, 12-06-1912 -_Frjentsjer 10-03-1997] oer dominy Van Wolfswinkel: Wy rûnen dan sneintemoarns nei

Ds. Gijsbert van Wolfswinkel

Baaium nei tsjerke. Dan ried dominy ús yn syn koetske foarby. It wie de leave hear fan ‘t doarp. Hy hat in ûnútwisbere yndruk op my makke. Moandeis gied er altyd mei in túnlauwer nei syn tún. Hy hat ek ris in spiker út myn hân helle. Hy wie in man Gods foar my. Doe’t de Spaanske gryp hjir hearske, gied er fan de iene sike nei de oare. Fan him kin men sizze: ”*Hij leeft nadat hij gestorven is*”.

Doekele Langhout ⁽³⁾ [*Wjelsryp, 01-03-1907 - _Wjelsryp, 09-10-1995] fertelde oer ds. van Wolfswinkel:

Dominy Van Wolfswinkel wie in boeresoan fan Scherpenseel [by Amersfoort]. It wie in oerdeeglike man, by it âlderwetske om ôf. Hy koe tige mei de boeren opsjitte, want hy gie troch de achterdoar nei binnen. Hy koe bygelyks tige goed mei âlde Sytse Boersma fan ‘e Warren. Dat wie in frijsinnich en liberaal man, dy’t net safolle fan ‘e tsjerke witte woe. Mar Ds. van Wolfswinkel, “dat wie in bêste keardel, dêr koenen jo nochris mei prate!”

Moarns om seis oere stie dominy al te houtseagjen, benammen yn ‘e winter, want dan krige it bloed trochstreaming.

Doekele Langhout hat ekris rûzje hân mei dominy. Dat siet sa: De knapeferiening hie in reiske nei Paterswolde makke. Op ‘e weromreis moasten de jonges oerstappe op ‘e trein nei Harns. “Wij moeten in die trein”, sei dominy. “Nee”, sei Doekele, “wy moatte yn dy trein.” “Nee, in die trein”, sei dominy. “Stil mar ju, lit mar”, sei Sjoerd van der Kuur, “dominy hat it sein.” Mar wy kamen wol yn Snits telâne. Van Wolfswinkel wie in man fan ‘e klok, dat dit wie him raar yn ‘e wei. Dat wy mei hierde auto’s nei Wjelsryp ta. De knapeferiening moast de kosten betelje en dêr haw ik spul mei him oer hân. “Dominy kin it better betelje as in earme knapeferiening.” Letter die dominy syn beklach oer my by ús mem. Mar dy sei: ”Jo moatte mar sa rekkenje dominy, dronkene lju en lytse bern sizze de wierheid.”

Foar de oarloochnostienen yn dominy’s tún in pear kastanjebeammen en kastanjes, dat wie fansels roversguod. Dus ek foar Doekele.... Ja, ik ha myn part wol hân fan dominy syn kastanjes. Wy

goaiden stiennen yn ‘e beam. En at dominy net thús wie, helle Drika, dat wie de dochter, de stiennen foar ús op. Dan koenen wy wer goaie. Ik leau dat Okke van der Baan it earste rút ynsmiten hat. Dat dominy, mei de gongelstôk en de swarte flambard op, tripke nei de spoarbrêge. Hy soe ris even mei Van der Baan prate. Van der Baan wie sels ek net sa’n noflik man; it wie in Grinslanner en dy hie wol yn ‘e gaten dat der wat wie. Okke hie net sjoen dat dominy der oankaam, oars hied er wol útnaad.

Dominy sei: ”Ik ben niet zo best te spreken over je zoon.”

“Zo, zo...zo, zo”, sei Van der Baan. “Okke, kom eens hier!!”

Hy hie de wyn der wol aardich ûnder, want Okke doarst it net bestean en rin fuort. Van der Baan sei: ”Heb jij dat gedaan?” bij dit en bij dat! Doe kaam der ek noch in grou flokwurd achteroan. “Wat heb ik nou hier met jou!?” Hy ûnderhellet de poat en skopt him sa fan ‘e spoarbrêge ôf, boem, yn ‘e Frjentsjerter feart.

“Nou, nou”, sei dominy, “moet dat nou zo?”

“Ja”, sei Van der Baan, “zo moet dat!”

Dominy skodholle ris, draaide him om en gong fuort.

Arend Hanenburg ⁽⁴⁾ [* Wjelsryp, 26-04-1903 - _Wjelsryp, 28-01-1988]. Doe’t yn 1914 de Earste Wrâldoorloch útbriek, waarden fjouwer manlu út Wjelsryp mobilisearre. Sy leinen yn Snits. Ds. Van Wolfswinkel ried dan wol mei harren froulju yn ‘e brik fan tsjerke.

(1) Ut ‘e Buorfinne, 8^e jiergong nr. 2, april 1990,
side 31 en 32

idem 8^e jiergong nr 3, juni 1990, side 28

idem 8^e jiergong nr. 4, augustus 1990, side 33 en 34

idem 8^e jiergong nr. 5, oktober 1990, side 39 en 40

(2) Ut ‘e Buorfinne, 1^e jiergong nr. 3, april 1983, side 8

(3) Ut ‘e Buorfinne, 2^e jiergong nr. 4, juny 1984,
side 33 en 34

idem, 6^e jaargang nr. 1, febreaarje 1988, side 6

(4) Ut ‘e Buorfinne, 2^e jiergong nr. 5, augustus 1984 , side 8

Om de Ald toer hinne

Rintsje de Schiffart

Yn in tiid wêr't wy amper noch yn dwaande
binne mei wat fóar ús wie, mei ik graach op in
tsjerkhof omstrune, sa ek op it hôf fan
Easterwierrum. Dêr ha wy noch al in pear âlde
grêven wêr't ik dan ek graach fan witte wol wat
der op stiet, en wa't dêr dan begroeven lizze. Sa
lizze oan de súdkant 4 hast deselde stiennen,
hokker oft moeilik lêsber wiene, mei in ûneinige
tekst foar de begripen fan dizze tiid, dit makket je
nijsgjirrich. Hjir kin men ek út lêze dat men doe
folle kwetsberder wie en mar rekken te hâlden hie
mei it ûnfoarspelbere fan it libben.

Sa lizze begroeven:

1. Auke Folkerts Postma

berne 2-10-1800, ferstoarn 27-1-1869.

Hy wie in soan fan Folkert Hanzes, skuonmakker
te Easterwierrum, en Sytske Hessels Wassenaar.
Hja binne trouw op 9-12-1781. Auke Folkerts
naam foar himsels en de bern yn 1811 de namme
Postma oan. Hy troude op 4-9-1824 te Baarderadiel
mei Antje Johannes Swierstra, dochter fan
Johannes Piers Swierstra en Geertje Bartelis
Gardenier. Johannes Piers naam yn 1811 de
namme Swierstra oan. Dat besjutte dat hy fan
Hoxwier ûnder Mantgum kaam.

Op de stien fan Auke Folkerts Postma stiet:
*Gehuwed met Antje Swierstra en later met Jeltje
Stellingwerf.*

*Hef o mens het hoofd omhoog voel als christen
uwe waarde*

*Wend in hoop het vrolijk oog verder dan het stof
der aarde*

*Zij, zij blijft uw woonplaats niet
De eeuwigheid ligt in't verschiet*

Folkert Postma wie bakker te Easterwierrum, nei
syn houlik waard hy boer op 'e Him ûnder
Jorwert. Antje Johannes Swierstra waard berne
21-6-1805 te Jorwert, hja stoar op 20-4-1843 te
Easterwierrum.

De bibeltekst op dit grêf is:
*Philippens. 1-21, het leven is mij Christus en het
sterven is mijn gewin*

2. Sytske Aukes Postma

berne 21-9-1833 te Easterwierrum ferstoarn 2-3-
1895 te Folsgeare

Hja wie in dochter fan A.F. Postma en A.J.
Swierstra. Sy troude op 7-5-1853 te Ljouwert
mei *Sije Rientzes van Wijngaarden* berne 29-3-
1826 te Turns. Sije is stoarn op 8-8-1863 op 37
jierrige leeftyd.

Yn'e Ljouwerter kranten fan tiisdei 11augustus,
freed 14 en freed 21 augustus lêze wy de
folgjende adfertinsje:

*Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens,
door het afsterven van mijn teedergeliefde Echt-*

*genoot Sije Rientzes van Wijngaarden, na eene
hevige ziekte van weinig dagen, in den
krachtvollen leeftijd van ruim 37 jaren, waarvan
ik 10 jaren en 3 maanden met hem door een ge-
lukkigen echt verbonden was. Weemoedig staar ik
met eenige dochtertje en wederzijdse betrekkingen
den dierbare overledene na.*

*Miedum den 8 augustus 1863 Sytske A. Postma
wed. S.R. van Wijngaarden.*

Op de grêfstien fan Sije Rientzes van Wijngaarden
stiet:
*Bedenk o wandelaar, hoe broos het leven is
want zie ik was een man, zeer sterk gezond en fris
Hier vroeg de dood niet naar
Maar dit zij uw gezeid
Dat als hij tot u komt
o mens, wees dan bereid*

Sytske is goed trije jier nei it ferstjerren fan Sije,
wer trouwde mi Simon Sipkes Kooistra, berne te
Jelsum. Se waard Simon, dy't 13 jier âlder wie,
syn tredde vrou.

Op Sytske har stien stiet:
*Matheus 5 vers 3, Zalig zijn de armen van geest,
want hunner is het koninkrijk der hemelen*

Trijntje Sije van Wijngaarden, dochter fan Sijtske
A. Postma en Sije Rientzes van Wijngaarden
trouwde mei Sipke Simons Kooistra. In pakesizzer
fan dit pear leit ek op it tsjerkhoff fan
Easterwierrum begroeven. Op syn grêf leit in
grutte balstien. Hy wie fan jongs oan ôf al rekke
troch it moaie fan de Ald toer op 'e terp en syn
omjouwing, mar foaral it oekumenyske karakter
spruts him tige oan. Hy hie dan ek al gau trije
grêven kocht op it tsjerkhoff fan Easterwierrum.
Wat jouwt no dat oekumenysk karakter oan, sil
no jimme fraach wêze. No men sil hiel selden fine
kinne dat de Roomskatoliken en oare gesindten op
íen tsjerkhof begroeven wurde.
Boppedat hâldt it ek noch yn dat de grûn op it
tsjerkhof wijde ierde hat!

It koarte bestean fan “Vriendenkring Oosterwierum”

Theo Kuipers

Yn de koleksje hânskriften fan de Provinsjale Bibleek is in lyts boekje (22 by 17 sm.) oanwêzich mei oantekens fan “Vriendenkring Oosterwierum”. Krekt as de uterlike kant is ek de ynhâld beskieden. It hat 29 beskreaune siden, (elk 11 by 17 sm.) en rint fan 31 jannewaris 1870 oant en mei 1 maart 1871. Wat wie no einliks de opset fan dizze freonerûnte? En werom, sa liket it, hat it mar sa koart duorre?

Doel en organisaasje

It boekje iepent mei “reglement van de vriendenkring”. Yn mar leafst 25 artikels wurdt út de doecken dien wat it doel is, wa lid wurde kin, hoe faak der gearkomsten binne, wer ’t de leden har ta ferplichte ensfh. Yn artikel ien stiet: “*De vriendenkring stelt zich ten doel: door onderlinge bijeenkomsten het gemeenschappelijk verkeer te bevorderen en tot elkanders nut werkzaam te zijn.*” Yn de praktyk betsjutte dat foardrachten. It lidmaatskip stie iepen foar “alle personen die den ouderdom van twintig jaren hebben bereikt” It blykt dat mei persoanen manlju bedoeld wurde. Want yn de oantekens fan 2 maart 1870 kin wy lêze “*ook is nog voorgesteld door onze president om jaarlijks in de maand january eene vergadering met dames te houden. Nadat men dit een weinig met elkander besproken had is eindelijk het besluit gemaakt dat indien het eenigzins kon, dit ook moest geschieden.*”

De freonen kamen allinnich yn it winterskoft byinoar. Der wie ôfpraat om dit te dwaan op de

Herberch yn it sintrum fan Easterwierum. Yn de tiid fan “Vriendenkring Oosterwierum” wie Popke J. Langedyk hjir hospes. Yn de gearkomste fan 2 maart 1870 wie besletten “dat ieder logementhouder van deze vergadering lid zijnde, zyne beurt zoude moeten hebben.”

leste woansdei fan ‘e moanne mar der is gauris fan ôfwykt. Der wie gjin fest plak want de gearkomsten wiene “beurtelings in een der herbergen in het gebuurte te Oosterwierum”. Dat wie wol op betinkst dat de kastelein ek lid waard fan de freonen. De jierlikse kontribúsje waard stelt op fyftich sint. Net oanwêzigen kriegen in boete fan tsien sint en dy’t net op tiid wie, moast in stoer betelje.

De oprjochting fan de freonerûnte is wat apart. Yn de earste oantekens stiet der oer: “*Deze vergadering werd geopend door den Heer Kuiper, president van de alhier bestaande IJsclub. Genoemde voorzitter begon al dadelijk nadat hij de vergadering op de hem eigen zijnde welsprekende wijze geopend had, in rondvraag te brengen of er ook iemand op tegen had, dat men in eene vergadering der IJsclub, ook de zaken zou bespreken aanstaande de op te richten vriendenkring.*” Kuiper waard ek “president” fan de freonen, dokter P.Hamer waard vice-president en J.A. Postma krige de kombinearre taak fan skriuwer en ponghâlder.

Sân gearkomsten

Yn it boekje stean de oantekens fan sângearkomsten. De earste twa kear wurdt der allinnich praat oer regleminten, de gearstalling fan it bestjoer en it oanstellen fan in boade. Yn totaal ha ik tsien foardrachten telt. Foar sa fier as ik it besjen kin is der seis kear gebrûk makke fan besteand materiaal.

De oare fjouwer kear binne it ynliedingen oer maatskiplike thema's.

Besteane stikjes:

Baart in de kist

De Wissel

Het sterfbed in de hut

De filosofe (??) eijeren

De brandstichters

Aan den Rijn van Borger (??)

Maatskiplike thema's:

Onaangenaamheden in onze Vriendenkring

Over de strijd

Underrjocht yn de hynstehannel

Straatlantaarns in Oosterwierum

De ynlieding oer de hynstehannel past aardich by de skiednis fan Easterwierrum. Breuker hat deroer skreaun yn it earste nûmer fan 2000. It is ek

de ienichste foardracht wer 't fan sein wurdت dat dy yn it Frysk wie. Dat is opmerklik want we meie dochs oannimme dat de sprekaal fan de freonen ûnderinoar Frysk west hat.

De ynlieding oer de strijferljochting late ta in kommisje dy't ien en oar ûnderykje moast. Der wurdt praat oer it pleatsen fan in lantearne by de brêge yn it doarp, ien by "de aschbak" en ien by it heechhou "in de vogelzang". Dat slagget net hielandal, want nei 't der in yntekenlist troch it doarp west hat blykt dat der mar jild is foar twa. Die wurde oanskaft.

It ein

Al op de earste gearkomste nei it simmerskoff (28 septimber 1870) hat "president" Kuiper syn twifels oer it fuortbestean fan de freonerûnte. Hy iepent mei de fraach: "*zoude het ook het beste zijn dat wij het bestaan van onzen vriendenkring tot het verleden lieten behooren?*" Reden fan syn soarch wie it lytse tal oanwêzigen. Der wiene 50 regleminten drukt, mar in protte animo hat der nea west. De leste oantekens yn it boekje sprekke foar harren sels. Der binne mar acht ledien oanwêzich en de boade moat der sels op út om sprekker S. Bijlsma fan hûs te heljen. Bijlsma is wol thús, mar komt net. Hy lit witte "*dat hij de volgende vergadering de eerste spreekbeurt zal vervullen, doch heden avond daartoe volstrekt in de onmogelijkheid was.*" Sa fier is it mooglik net mear kommen.

It mei dûdlik wêze dat der net in protte flecht op de koai wie. Ek de sprekbeurt fan Ligthart oer "de onaangenaamheden" yn de ploech kin in oanwizing wêze dat de freonerûnte net libbensfetber wie.

De lêste rigel yn it boekje is einliks symboalysk foar it koarte bestean fan "Vriendenkring Oosterwierrum". De skriuwer einicht mei de konstatearring dat "*na eenige genoeglijke zamensprekkingen de vergadering eenigzins vroeger dan gewoonlijk werd gesloten*".

Ferantwurding:

Koleksje hânskriften fan de Provinsjale Bibleteek ynventaris nûmer. 1161 (Ryksargyf)

Stichting ArgHis

‘t Bosk 3 - Mantgum

De gevelsteen op het huis aan het Bosk 3 te Mantgum. Het huis is gebouwd in 1888. De eerste steen is gelegd door de éénjarige Gerben Anskes Sijperda. Hij was een zoon van Anske Sijperda en Trijntje Jacobs Kalma. Het huis was lange tijd in gebruik als kruidenierswinkel, met aan de rechterkant één raam. De huidige eigenaar (T. Schelhaas) heeft het pand weer in oude staat laten herstellen. Een prachtig initiatief en het resultaat mag gezien worden.

P.s.: (aanvullende reacties zijn welkom bij Frits Sieperda te Mantgum. E-mail: frit_siep@hotmail.com of bij de redactie e-mail: tkdeponge@planet.nl)